

Lakiosasto

23.9.1998

Työeläkelaitoksille

OPETUSALAN HENKILÖSTÖN ELÄKEJÄRJESTELYIHIN MUUTOKSIA

1

Laki eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä

Uudet koululait

Uudet koulusta koskevat lait tulevat voimaan 1.1.1999. Uusi lainsäädäntö korvaa nykyisen eri oppilaitosmuotoihin ja eri oppilaitoksiin perustuvan koululainsäädännön. Henkilöstön eläketurva määräytyy jatkossa sen mukaan, mikä on koulutuksen järjestäjän yleinen eläkejärjestelmä. Siten kunnan palveluksessa olevien eläketurva järjestyy kunnallisessa eläkejärjestelmässä ja yksityisen oppilaitoksen palveluksessa olevien eläketurva yksityisten alojen eläkejärjestelmissä. Tähän koulutuksen järjestäjän mukaiseen eläketurvaan siirrytään asteittain, ja alkuvaiheessa siirtyminen koskee lähinnä palvelukseen tulevia uusia työntekijöitä.

Jotta henkilöstön eläketurvassa ei tapahtuisi menetyksiä, säädettiin erillislaki, laki eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä (662/1998). Tässä laissa on säännökset siitä, kuinka valtion eläketurvan piiriin kuuluvan peruskoulun ja lukion sekä eräiden yksityisten oppilaitosten henkilöstön eläketurva järjestetään koulutusta koskevan lainsäädännön uudistuksen yhteydessä. Laki tulee voimaan 1.1.1999.

Eläketurvasta

Lähtökohta on se, että lain voimaantullessa valtion eläketurvan piirissä olevat säilyttävät tämän eläketurvansa niin kauan kuin sama palvelussuhde jatkuu. Henkilön syntymäajalla ei tällöin ole merkitystä.

Jos henkilöllä alkaa uusi palvelussuhde esimerkiksi työnantajan tai koulumuodon vaihtumisen vuoksi, tässä laissa säädetään siitä, milloin palvelussuhde on valtion eläketurvan piirissä.

Myös osalla sellaisia ennen 1.1.1970 syntyneitä henkilöitä, joiden palvelussuhde alkaa lain voimaantulon jälkeen, on oikeus valtion eläketurvaan. Näitä ovat esimerkiksi henkilöt, joiden palvelussuhde alkaa lain voimaantulon jälkeen pääasiassa perusopetuslain tai lukiolain piirissä olevissa tehtävissä.

Uudet, 1.1.1970 tai sen jälkeen syntyneet työntekijät kuuluvat koulutuksen järjestäjän mukaisen eläkejärjestelmän (TEL:n tai KVTEL:n) piiriin.

Uudessa opetusalan eläkejärjestelyjä koskevassa laissa valtion eläketurvalla tarkoitetaan oikeutta valtion varoista suoritettavaan sellaiseen

Lakiosasto

23.9.1998

eläkkeeseen, perhe-eläkkeeseen ja muuhun etuuteen, jonka sisällöstä ja saamisen edellytyksistä säädetään valtion eläkelaissa ja siihen liittyvässä lainsäädännössä.

2

Laki eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Heinäkuusta 1996 alkaen on ollut voimassa laki, jonka mukaan valtion ammatillisen oppilaitoksia yksityistettäessä henkilöstön valtion eläkelain mukainen eläketurva säilyy yksityistämistä edeltävältä ajalta sellaisena kuin se olisi ollut ilman yksityistämistä. Sama koskee valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvasta yksityisen ammatillisen oppilaitoksen palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen sen muodostamisen yhteydessä siirtynyttä henkilöä. Yksityistämisestä lukien eläketurva määräytyy TEL:n mukaan. Asiasta on kerrottu yleiskirjeessä A 27/96.

Sama menettely koskee nyt myös yksityisen kansanopiston, liikunnan koulutuskeskuksen ja musiikkioppilaitoksen palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen sen muodostamisen yhteydessä siirtynyttä henkilöä. Tätä tarkoittava lainmuutos (431/1998) on tullut voimaan 1.7.1998.

3

Laki ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Vastaavasti myös ammatillista opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:ään on lisätty säännös (432/1998), jonka mukaan valtion ylläpitämän ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen siirtyneen henkilön eläketurva säilyy yksityistämistä edeltävältä ajalta valtion eläketurvan piirissä.

Lainmuutos on tullut voimaan 1.7.1998. Lakia sovelletaan tapauksiin, joissa siirtyminen yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen on tapahtunut sen muodostamisen yhteydessä 1.8.1997.

4

Lakitekstit

Suomenkieliset lakitekstit ovat liitteenä. Ruotsinkielisiä lakeja voi tilata Oy Edita Ab:stä, puhelin (09) 5660 566.

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Riitta Korpiluoma

N:o 662

Laki

eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä

Annettu Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Määritelmiä

1 §

Tämä laki koskee perusopetuslaissa (628/1998), lukiolaissa (629/1998), ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998), ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998), taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998) ja vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998) tarkoitettua opetusta antavan ja eräistä opetukseen liittyvistä muista tehtävistä huolehtivan henkilöstön eläketurvan eräitä järjestelyjä.

Laki ei kuitenkaan koske sellaisia henkilöitä, joilla ei ole oikeutta valtion varoista suoritettavaan eläkkeeseen peruskoululain muuttamisesta annetun lain (1368/1996) voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaan.

HE 70/1998
VaVM 16/1998
EV 69/1998

2 §

Valtion eläketurvalla tarkoitetaan tässä laissa oikeutta valtion varoista suoritettavaan sellaiseen eläkkeeseen, perhe-eläkkeeseen ja muuhun etuuteen, jonka sisällöstä ja saamisen edellytyksistä säädetään valtion eläkelaisissa (280/1966) ja siihen liittyvässä lain-säädännössä.

2 luku

Kunnan palveluksessa olevat henkilöt

3 §

Tässä luvussa säädetään eläketurvasta henkilöille, jotka ovat kunnan, kuntayhtymän tai muun kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/1964) piiriin kuuluvan työnantajan palveluksessa hoitamassa perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain tai ammatillisesta ai-

kuiskoulutuksesta annetun lain mukaisia tehtäviä taikka kyseistä opetusta antavassa oppilaitoksessa muissa tehtävissä.

4 §

Valtion eläketurvaan on oikeus 3 §:ssä tarkoitettulla henkilöllä, jos hän on valtion eläketurvan piirissä tämän lain voimaan tullessa ja 3 §:ssä tarkoitettu palvelussuhde samaan työnantajaan jatkuu lain voimaantulon jälkeen. Kun tämä palvelussuhde päättyy, on henkilöllä oikeus valtion eläketurvaan uusista palvelussuhteista vain, jos 5 §:n edellytykset täyttyvät.

5 §

Valtion eläketurvaan on oikeus myös ennen 1 päivää tammikuuta 1970 syntyneellä henkilöllä, jolla alkaa palvelussuhde tämän lain voimaantulon jälkeen pääasiassa perusopetuslain tai lukiolain piirissä olevissa opetus- tai oppilaskodinhoitajatehtävissä.

3 luku

Yksityisessä palveluksessa olevat henkilöt perusopetuslain ja lukiolain mukaisissa tehtävissä

6 §

Tässä luvussa säädetään eläketurvasta henkilöille, jotka ovat perusopetuslaissa tai lukiolaissa tarkoitettun yksityisen koulutuksen järjestäjän palveluksessa.

7 §

Valtion eläketurvaan on oikeus 6 §:ssä tarkoitettulla henkilöllä, jos hän on valtion eläketurvan piirissä tämän lain voimaan tullessa ja 6 §:ssä tarkoitettu palvelussuhde jatkuu lain voimaantulon jälkeen. Kun tämä palvelussuhde päättyy, on henkilöllä oikeus valtion eläketurvaan uusista palvelussuhteista vain, jos 8 §:n edellytykset täyttyvät.

8 §

Valtion eläketurvaan on oikeus myös ennen 1 päivää tammikuuta 1970 syntyneellä henkilöllä, jolla alkaa palvelussuhde tämän lain voimaantulon jälkeen pääasiassa perusopetuslain tai lukiolain piirissä olevissa tehtävissä.

4 luku

Yksityisessä palveluksessa olevat henkilöt muissa koulutuksen tehtävissä

9 §

Tässä luvussa säädetään eläketurvasta henkilöille, jotka ovat ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa, ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annetussa laissa, taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tai vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettun yksityisen koulutuksen järjestäjän palveluksessa.

10 §

Valtion eläketurvaan on oikeus 9 §:ssä tarkoitettulla henkilöllä, jos hän on valtion eläketurvan piirissä tämän lain voimaan tullessa ja 9 §:ssä tarkoitettu palvelussuhde jatkuu lain voimaantulon jälkeen. Kun tämä palvelussuhde päättyy, on henkilöllä oikeus valtion eläketurvaan uusista palvelussuhteista vain, jos 11 §:n edellytykset täyttyvät.

11 §

Valtion eläketurvaan on lisäksi oikeus henkilöllä, jolla alkaa 9 §:ssä tarkoitettu palvelussuhde tämän lain voimaantulon jälkeen, jos hän on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1970 ja hän on ollut marraskuun 30 päivän ja joulukuun 31 päivän 1997 välisenä aikana valtion eläketurvan piiriin kuuluvassa palveluksessa seuraavien säännösten nojalla:

- 1) ammatillisista oppilaitoksista annetun lain muuttamisesta annetun lain (717/1992) voimaantulosäännöksen 6 tai 7 momentti;
- 2) kansalaisopistolain (722/1992) 16 §;
- 3) valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain (801/1992) 32 §;
- 4) opintokeskuslain (1215/1993) 25 §;
- 5) valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/1993) 31 §; tai
- 6) musiikkioppilaitoksista annetun lain (516/1995) 23 §.

5 luku

Erinäiset säännökset

12 §

Tämän lain 2 ja 3 luvussa tarkoitettun työnantajat ovat velvollisia ilmoittamaan valtiokonttorille, jos lain voimaantulon jälkeen alkavan uuden palvelussuhteen tehtävät ovat pääasiassa perusopetuslain tai lukiolain piirissä olevissa opetustehtävissä tai oppilasko-

dinhoitajan tehtävissä. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä henkilöstä, joka on syntynyt vuoden 1969 jälkeen.

6 luku

Voimaantulo

13 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1999.

Ennen tämän lain voimaantuloa olevan palveluksen eläketurvan osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

14 §

Henkilö, jolla on peruskoululain 71 ja 72 §:n muuttamisesta annetun lain (104/1989) voimaantulosäännöksessä tarkoitettu oikeus eläkeiän valintaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1999 ennen 1 päivää heinäkuuta 1989 voimassa olleiden säännösten mukaan, säilyttää tämän oikeutensa myös tämän lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeus I momentissa mainittuun eläkeiän valintaan siten kuin I momentissa säädetään on myös 4 §:ssä tarkoitetulla perusopetuslain mukaisia tehtäviä suorittavalla henkilöllä, jonka palvelus on voimassa, mutta keskeytyneenä palkattoman virkavapauden vuoksi. Tällöin edellytetään kuitenkin, että hän ei ole keskeytyksen aikana muussa työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa tarkoitetussa eläketurvaa kartuttavassa työssä, virassa tai yrittäjätoiminnassa.

15 §

Sovellettaessa valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (1528/1993) voimaantulosäännöksen 12 momenttia, sellaisena kuin se on valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetussa laissa (1232/1995), pidetään peruskoulun opettajana henkilöä, joka on pääasiassa perusopetuslain tai lukiolain piiriin kuuluvissa opetustehtävissä.

Ministeri Jouko Skinnari

N:o 431

Laki

eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 18 päivänä kesäkuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun lain (451/1996) 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään yksityisen ammatillisen oppilaitoksen palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen sen muodostamisen yhteydessä siirtyneen henkilön eläketurvasta, noudatetaan myös opistoasteen ammatillista koulutusta järjestävän valtionosuutta saavista kansanopistoista annetussa laissa (1218/1993) tarkoitetun yksityisen kansanopiston, valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetussa laissa (801/1992) tarkoitetun

yksityisen liikunnan koulutuskeskuksen ja musiikkioppilaitoksista annetussa laissa (516/1995) tarkoitetun yksityisen musiikkioppilaitoksen palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen sen muodostamisen yhteydessä siirtyneen henkilön eläketurvaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1998.

Lakia sovelletaan tapauksiin, joissa muodostetaan yksityisiä ammattikorkeakouluja tai niitä laajennetaan.

Naantalissa 18 päivänä kesäkuuta 1998

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

HE 58/1998
VaVM 10/1998
EV 58/1998

N:o 432

Laki**ammattillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 18 päivänä kesäkuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta opettajankoulutuksesta 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun lain (452/1996) 18 §:n 2 momentti, sekä
lisätään 18 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

18 §*Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös*

Sellaisen ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta kunnallisen ammattikorkeakoulun palvelukseen 17 §:n 1 momentin mukaisesti siirtyvän henkilön eläketurvaan, joka on syntynyt 31 päivän joulukuuta 1939 jälkeen, noudatetaan, mitä eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia annetussa laissa (1422/1994) säädetään.

Ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen 17 §:n 2 momentin mukaisesti siirtyneen henkilön eläketurvaan noudatetaan, mitä eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusmi-

nisteriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetussa laissa (451/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1998.

Lain 18 §:n 2 momenttia sovelletaan tapauksiin, joissa ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu siirtyminen kunnallisen ammattikorkeakoulun palvelukseen on tapahtunut sen muodostamisen yhteydessä 1 päivänä elokuuta 1996.

Lain 18 §:n 3 momenttia sovelletaan tapauksiin, joissa ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettu siirtyminen yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen on tapahtunut sen muodostamisen yhteydessä 1 päivänä elokuuta 1997.

Naantalissa 18 päivänä kesäkuuta 1998

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*